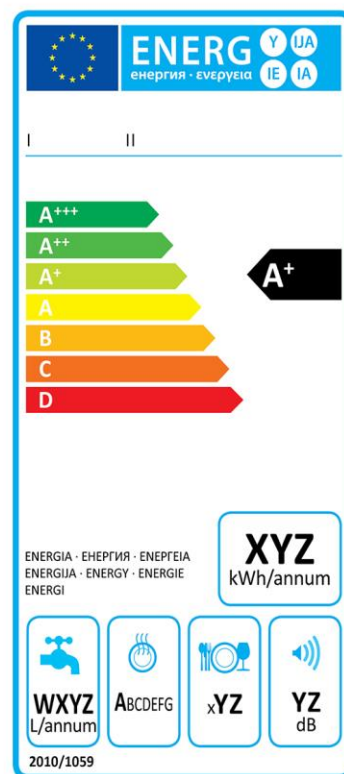

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

RAPORT DOTYCZĄCY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU KONTROLI WYROBÓW PODLEGAJĄCYCH DYREKTYWOM NOWEGO PODEJŚCIA W 2014 R.

Warszawa, sierpień 2015 r.

SPIS TREŚCI

SŁOWNIK SKRÓTÓW	3
1 STRESZCZENIE	4
2 CEL DOKUMENTU	9
3 ORGANIZACJA FUNKCJONOWANIA SYSTEMU NADZORU RYNKU W POLSCE.....	9
3.1 KRAJOWE ZMIANY LEGISLACYJNE W OBSZARZE DNP W 2014 ROKU	10
3.2 ROZWÓJ SYSTEMU NADZORU RYNKU NA POZIOMIE UNIJNYM	11
4 DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ PREZESA UOKiK JAKO ORGANU MONITORUJĄCEGO SYSTEM KONTROLI WYROBÓW W POLSCE	12
4.1 REALIZACJA ZADAŃ PREZESA UOKiK JAKO ORGANU MONITORUJĄCEGO SYSTEM NADZORU RYNKU.....	12
4.1.1 Realizacja obowiązków wynikających z aktów unijnych	12
4.1.2 Przepływ informacji o wyrobach niezgodnych z wymaganiami	14
4.1.3 Rejestr wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami	14
4.1.4 Informowanie Komisji Europejskiej - funkcjonowanie systemu RAPEX.....	15
4.1.5 Punkt kontaktowy systemu ICSMS	16
4.2 KOORDYNACJA WSPÓŁPRACY Z OW (Z WYŁĄCZENIEM IH).....	16
4.2.1 Komitet Sterujący ds. Nadzoru Rynku	16
5 WSPÓŁPRACA MIĘDZY ORGANAMI CELNYMI I OW	16
6 WSPÓŁPRACA WEWNĄTRZUNIJNA	18
7 DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ OW, W TYM REALIZACJA ZADAŃ PREZESA UOKiK JAKO ORGANU WYSPECJALIZOWANEGO	19
7.1 INSPEKCJA HANDLOWA I PREZES UOKiK	20
7.2 PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY.....	23
7.3 PREZES URZĘDU KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ	25
7.4 ORGANY INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA.....	27
7.5 PREZES URZĘDU TRANSPORTU KOLEJOWEGO.....	27
7.6 ORGANY NADZORU BUDOWLANEGO	28
7.7 PREZES WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO	29
7.8 DYREKTORZY URZĘDÓW MORSKICH.....	31
7.9 INSPEKCJA TRANSPORTU DROGOWEGO.....	32
8 PODSUMOWANIE.....	32

SŁOWNIK SKRÓTÓW

ADCO	– grupa robocza ds. współpracy administracyjnej (<i>Administrative Co-operation Working Group</i>)
DNP	– dyrektywy nowego podejścia ¹
GUNB	– Główny Urząd Nadzoru Budowlanego
ICSMS	– <i>Information and Communication System for Market Surveillance</i> (system informacyjno-komunikacyjny do celów nadzoru rynku; system zarządzany przez KE, służący do wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej a KE w zakresie działań organów nadzoru rynku wobec wyrobów niezgodnościowych podlegających unijnemu systemowi nadzoru rynku)
IH	– Inspekcja Handlowa
IMP-MSG	– podgrupa robocza ds. Nadzoru Rynku (<i>Expert group on the Internal Market for Products - Market Surveillance Group</i>), która rozpoczęła działalność 1 stycznia 2013 roku po przekształceniu jej z dotychczas działającej grupy SOGS-MSG (<i>Senior Officials Group on Standardization and Conformity Assessment Policy - Market Surveillance Group</i>)
IOŚ	– Inspekcja Ochrony Środowiska
ITD	– Inspekcja Transportu Drogowego
KE	– Komisja Europejska
OW	– organy wyspecjalizowane w rozumieniu art. 38 uosoz lub inaczej organy nadzoru rynku
PIP	– Państwowa Inspekcja Pracy
PROSAFE	– <i>Product Safety Forum of Europe</i> (organizacja, której celem jest dzielenie się doświadczeniami i dobrymi praktykami związanymi z bezpieczeństwem produktów i usług, oraz ułatwienie wymiany informacji pomiędzy organami kontroli w obszarze nadzoru rynku)
RAPEX	– <i>Rapid Alert System for non-food consumer products</i> (system zarządzany przez KE, służący zapewnieniu szybkiej wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej a KE w zakresie zagrożeń stwarzanych przez produkty niezgodnościowe)
UKE	– Urząd Komunikacji Elektronicznej
UM	– urzędy morskie
UOKiK	– Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
uosoz	– ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r., poz. 1645, ze zm.)
UTK	– Urząd Transportu Kolejowego
WIIH	– wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej
WIOŚ	– wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska
WITD	– wojewódzcy inspektorzy transportu drogowego
WUG	– Wyższy Urząd Górniczy

¹ Informacje na temat dyrektyw nowego podejścia oraz zharmonizowanych z nimi norm dostępne są pod adresem: http://ec.europa.eu/growth/single-market/ce-marking/index_en.htm (w jęz. ang.).

1 Streszczenie

System nadzoru rynku (inaczej: system kontroli wyrobów) ma na celu przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa i ochronę zdrowia oraz życia konsumentów i użytkowników wyrobów nieżywnościowych. Jednocześnie zadaniem systemu jest zapewnienie prawidłowej realizacji swobodnego przepływu towarów na jednolitym rynku Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przeciwdziałanie powstawaniu nowych barier technicznych i stworzenie warunków dla uczciwej konkurencji. Istotą systemu nadzoru rynku jest swobodne działanie podmiotów gospodarczych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wprowadzanych przez nie do obrotu towarów, zaś OW są powołane do weryfikowania spełniania przez produkty wymagań. Aby prowadzić swoje działania sprawnie, OW szacują poziom zagrożenia dla życia i zdrowia użytkowników prezentowany przez dostępne wyroby i ustalają na podstawie tej analizy co roku priorytety. Określanie priorytetów zwiększa efektywność kontroli i wykorzystanie ograniczonych zasobów. Działania są zatem najczęściej podejmowane w obszarach wykazujących wysoki odsetek wykrywanych nieprawidłowości i charakteryzujących się poważnym zagrożeniem dla zdrowia i życia ludzi oraz środowiska.

Działania w obszarze nadzoru rynku to proces ciągły, realizowany przez administrację państwową z wykorzystaniem dostępnych zasobów. Należy bowiem pamiętać, że skuteczność podejmowanych działań uzależniona jest od dostępności środków finansowych, szczególnie na badania laboratoryjne. Prowadzenie skutecznego nadzoru rynku leży w gestii państwa członkowskiego. Na państwie ciąży obowiązek zbudowania właściwej struktury prawno-organizacyjnej i zapewnienie przejrzystości kompetencji przyznanych poszczególnym OW.²

Celem raportu jest cykliczne przedstawienie stanu funkcjonowania krajowego systemu kontroli wyrobów w Polsce. W szczególności raport skupia się na zmianach prawnych i organizacyjnych oraz prezentuje wybrane dane statystyczne dotyczące działań kontrolnych krajowych organów nadzoru rynku.

Dokument przedstawia stan na dzień 31 grudnia 2014 r., jednak ze względu na termin przygotowania raportu, część informacji obejmuje również działania zrealizowane w kolejnym roku kalendarzowym, tj. pierwszej połowie 2015 roku.

Prowadzone w 2014 roku kontrole wykazały, że stosunkowo największy odsetek nieprawidłowości wystąpił w następujących obszarach: proste zbiorniki ciśnieniowe, urządzenia spalające paliwa gazowe, urządzenia dźwigowe, przyrządy pomiarowe, maszyny, urządzenia radiowe i telekomunikacyjne, zabawki, urządzenia ciśnieniowe, wyroby budowlane i urządzenia elektryczne niskonapięciowe. Wysoki odsetek nieprawidłowości w grupach: urządzeń spalających paliwa gazowe i urządzeń dźwigowych może wynikać z niewielkiej liczby kontroli przeprowadzonych w danym obszarze oraz wysokiego odsetka trafnych typowań inspektorów. Jednak nie zawsze należy ekstrapolować te wyniki na cały segment rynku i wyciągać wniosek, że ten obszar charakteryzuje się wysokim poziomem występowania nieprawidłowości. Biorąc pod uwagę możliwości finansowe i prawne OW, należy pozytywnie ocenić podejmowane w systemie działania.

Z drugiej strony systematyczna współpraca OW z organami celnymi przyczynia się do rosnącej skuteczności systemu. Współdziałanie to pozwala na wykrywanie nieprawidłowości jeszcze przed

² Art. 18 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady WE nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008 r., str. 30; dalej: rozporządzenie 765/2008/WE) wyraźnie wskazuje, że „państwa członkowskie powierzają organom nadzoru rynku uprawnienia, zasoby i umiejętności niezbędne do prawidłowego wykonywania ich zadań”.

wprowadzeniem wyrobów na wspólny rynek unijny.

Ogółem 9 niezależnych inspekcji przeprowadziło **5 743** kontrole w obszarze objętym systemem, podczas których skontrolowano **16 831** wyrobów, kwestionując **5 582** z nich (33,2 proc.). Łącznie w 2014 roku wszczęto **756** postępowań administracyjnych, na podstawie urosz i innych właściwych ustaw, wobec wyrobów niespełniających wymagań lub stwarzających zagrożenie. Ogółem w **669**³ przypadkach przedsiębiorcy podjęli skuteczne działania naprawcze, co pozwoliło na umorzenie postępowań.

Najwięcej kontroli przeprowadziła IH (2 181 kontroli, co stanowi 28,9 proc. ich łącznej liczby), która w swoich kompetencjach ma najwięcej DNP i w rezultacie wykrywa najwięcej nieprawidłowości. Inspektorzy IH najczęściej kwestionowali proste zbiorniki ciśnieniowe i urządzenia ciśnieniowe, maszyny, sprzęt ochrony indywidualnej oraz zabawki i sprzęt elektryczny.

Najwięcej postępowań administracyjnych w sprawach wyrobów niespełniających zasadniczych wymagań wszczęły organy nadzoru budowlanego (332 postępowania, co stanowi 43,9 proc. ich łącznej liczby).

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono najważniejsze dane zagregowane dotyczące systemu nadzoru rynku w Polsce w 2014 roku.

³ Decyzje mogły dotyczyć także wyrobów zakwestionowanych w latach poprzednich.

Tabela 1 - Zestawienie działań podjętych przez poszczególne OW w 2014 roku w zakresie DNP

Organ wyspecjalizowany	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba skontrolowanych wyrobów	Liczba wyrobów zakwestionowanych	Liczba postępowań wszczętych w 2014 r.
Inspekcja Handlowa (IH)	2 181	8 866	3 015	186
Organy Nadzoru Budowlanego (NB)	1 217	2 920	1 065	332
Państwowa Inspekcja Pracy (PIP)	1 153	1 474	827	79
Urząd Komunikacji Elektronicznej (UKE)	483	1 610	513	152
Inspekcja Ochrony Środowiska (IOŚ)	412	1 468	158	2
Inspekcja Transportu Drogowego (ITD)	182	185	0	0
Urzędy Morskie (UM)	56	149	2	0
Wyższy Urząd Górniczy (WUG)	44	134	2	5
Urząd Transportu Kolejowego (UTK)	15	25	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

Tabela 2 - Zestawienie zagregowanych danych dotyczących kontroli przeprowadzonych przez OW w 2014 roku w podziale na poszczególne DNP⁴

Lp.	Dyrektywa nowego podejścia	Liczba skontrolowanych wyrobów	Liczba wyrobów zakwestionowanych
1.	Dyrektywa bezpieczeństwo zabawek (2009/48/WE) - TOYS	3 572	1 399
2.	Dyrektywa wyroby budowlane 89/106/EWG, zastąpiona 1 lipca 2013 r. rozporządzeniem 305/2011/UE	2 920	1 065
3.	Dyrektywa niskonapięciowa (2006/95/WE) - LVD	2 548	863
4.	Dyrektywa bezpieczeństwo maszyn (2006/42/WE) - MD	2 025	981
5.	Dyrektywa ekoprojekt (2009/125/WE)	1 935	472
6.	Dyrektywa emisja hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń (2000/14/WE) - NOISE	1 259	186
7.	Dyrektywa kompatybilność elektromagnetyczna (2004/108/WE) - EMC	1 094	292
8.	Dyrektywa ws. ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (2011/65/UE) - RoHS II	992	303
9.	Dyrektywa środki ochrony indywidualnej (89/686/EWG) - PPE	902	264
10.	Dyrektywa ws. wprowadzania do obrotu wyrobów pirotechnicznych (2007/23/WE)	619	34
11.	Dyrektywa urządzenia radiowe i telekomunikacyjne urządzenia końcowe (99/5/WE) - RTTE	550	221
12.	Dyrektywa ws. etykietowania energetycznego (2010/30/UE)	324	51
13.	Dyrektywa opakowania i odpady opakowaniowe (94/62/WE)	279	14

⁴ Liczba skontrolowanych wyrobów przypisanych do poszczególnych DNP z tabeli 2, nie stanowi sumy liczby skontrolowanych wyrobów przedstawionej w tabeli 1, ze względu na fakt, że jeden wyrób może podlegać przepisom kilku DNP oraz może nie spełniać kilku zasadniczych wymagań.

Lp.	Dyrektywa nowego podejścia	Liczba skontrolowanych wyrobów	Liczba wyrobów zakwestionowanych
14.	Dyrektywa ws. transportowych urządzeń ciśnieniowych (2010/35/UE) - TPED	195	0
15.	Dyrektywa nieautomatyczne urządzenia wagowe (2009/23/WE) - NAWI	125	22
16.	Dyrektywa łodzie rekreacyjne (94/25/WE) - RCD	99	2
17.	Dyrektywa urządzenia i systemy ochronne przeznaczone do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (94/9/WE) - ATEX	89	4
18.	Dyrektywa przyrządy pomiarowe (2004/22/WE) - MID	85	53
19.	Dyrektywa urządzenia ciśnieniowe (97/23/WE) - PED	52	20
20.	Dyrektywa ws. wyposażenia statków (96/98/WE) - MED	50	0
21.	Dyrektywa proste zbiorniki ciśnieniowe (2009/105/WE) - SPVD	39	31
22.	Dyrektywa koleje linowe do przewozu osób (2000/9/WE)	13	0
23.	Dyrektywa materiały wybuchowe do użytku cywilnego (93/15/EWG) - EXPLOSIVE	10	0
24.	Dyrektywa urządzenia spalające paliwa gazowe (2009/142/WE) - GAD	4	3
25.	Dyrektywa urządzenia dźwigowe (95/16/WE) - LIFTS	3	2
26.	Dyrektywa interoperacyjność systemu kolei we Wspólnocie (2008/57/WE)	2	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

2 Cel dokumentu

Celem dokumentu jest cykliczne przedstawienie stanu funkcjonowania systemu kontroli wyrobów w Polsce, w tym szczególnie najważniejszych zmian prawnych i organizacyjnych oraz wybranych danych statystycznych dotyczących działań kontrolnych krajowych organów nadzoru rynku. Zakres systemu kontroli wyrobów obejmuje towary podlegające unijnemu prawodawstwu harmonizacyjnemu. Dlatego z raportu wyłączono zagadnienia związane z ogólnym bezpieczeństwem produktów, które dotyczą wyrobów podlegających przepisom niezharmonizowanym. Ponadto informacje dotyczące kontroli i postępowań prowadzonych wobec wyrobów objętych ustawą z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów⁵ można znaleźć w corocznie przygotowywanych sprawozdaniach z działalności Inspekcji Handlowej i Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów⁶. Jednocześnie z częściowymi informacjami dotyczącymi realizacji zadań z obszaru nadzoru rynku przez poszczególne OW, można również zapoznać się w sporządzanych przez nie dorocznych sprawozdaniach z działalności ustawowej.

Dokument składa się z dwóch części: pierwsza poświęcona jest organizacyjno-prawnym aspektom funkcjonowania systemu nadzoru rynku w Polsce, a szczególnie zmianom wprowadzonym w tym zakresie w 2014 roku, zarówno w kraju, jak i na poziomie unijnym (punkty 3-5), druga część przedstawia szczegółowe dane liczbowe obrazujące działania kontrolne podejmowane przez OW w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r. (punkty 6-7). Raport jest corocznie przedstawiany do akceptacji Komitetowi do Spraw Europejskich Rady Ministrów.

Z zakresu analizy i przedstawionych w raporcie danych, wyłączono zagadnienia dotyczące wyrobów i urządzeń medycznych, których nadzorowanie powierzono Prezesowi Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, a które ustawowo wyłączono z systemu kontroli wyrobów.⁷ Ponadto raport nie obejmuje zagadnień związanych z bezpieczeństwem produktów żywnościowych, które także są wyłączone z ram objętych systemem nadzoru rynku⁸. Należy również podkreślić, że kontrole etykiet energetycznych prowadzone były na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 września 2012 r. o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię⁹.

3 Organizacja funkcjonowania systemu nadzoru rynku w Polsce

Podstawowym aktem prawnym regulującym działanie systemu kontroli wyrobów podlegających dyrektywom nowego podejścia w Polsce jest ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności. Ustawa ta reguluje m.in. zasady funkcjonowania systemu oceny zgodności z wymaganiami, zasady i tryb udzielania akredytacji, zadania Polskiego Centrum Akredytacji, obowiązki i prawa podmiotów gospodarczych związane z systemem nadzoru rynku, procedury kontrolne oraz postępowania administracyjnego w sprawie wyrobów niespełniających wymagań, a także sankcje za wprowadzanie do obrotu wyrobów niespełniających wymagań.

Jednocześnie zasadnicze, szczegółowe i inne wymagania dotyczące poszczególnych grup

⁵ t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 322

⁶ http://uokik.gov.pl/sprawozdania_z_dzialalnosci_urzedu.php

⁷ art. 1 ust. 2 uosoz

⁸ art. 15 ust. 4 rozporządzenia 765/2008/WE

⁹ Dz. U. z 2012 r., poz. 1203

wyrobów określono w odrębnych przepisach (rozporządzenia¹⁰ wydane na podstawie art. 9 i 10 uosoz oraz inne ustawy¹¹). Dodatkowo system uzupełniają rozporządzenia określające sposób gromadzenia i przepływu informacji dotyczących systemu kontroli wyrobów oraz rejestru wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi i innymi wymaganiami, wydane przez Radę Ministrów na podstawie art. 39a i 39b uosoz.

W 2014 roku nie nastąpiły żadne zmiany dotyczące struktury systemu, tj. liczby OW uprawnionych do kontroli zgodności wyrobów z wymaganiami w porównaniu z 2013 rokiem. Należy jednak podkreślić, że obecnie trwają prace nad reformą administracji miar, w tym planowane jest włączenie jej do systemu nadzoru rynku jako OW odpowiedzialnego za kontrolę przyrządów pomiarowych i wag nieautomatycznych. 1 lipca 2015 r. projekt ustawy został zaakceptowany przez Komitet do Spraw Europejskich.

3.1 Krajowe zmiany legislacyjne w obszarze DNP w 2014 roku

Zmiany w ustawodawstwie krajowym wprowadzane w obszarze systemu kontroli wyrobów, przeważnie wynikają z nowelizacji lub przyjmowania nowych aktów prawnych na poziomie unijnym.

W 2014 roku UOKiK aktywnie uczestniczył w pracach nad zmianą obowiązujących krajowych rozwiązań prawnych ustanawiających system nadzoru rynku w związku z przyjęciem przez Parlament Europejski i Radę pakietu 8 dyrektyw sektorowych dotyczących: sprzętu elektrycznego przewidzianego do stosowania w określonych granicach napięcia, kompatybilności elektromagnetycznej, urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w atmosferze potencjalnie wybuchowej, dźwigów i elementów bezpieczeństwa do dźwigów, prostych zbiorników ciśnieniowych, przyrządów pomiarowych, wag nieautomatycznych i materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego¹², dostosowanych do decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 768/2008/WE z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie wspólnych ram dotyczących wprowadzania produktów do obrotu, uchylającej decyzję Rady 93/465/EWG¹³. Celem nowych regulacji jest dostosowanie krajowego systemu do rozwiązań przyjętych w pakiecie, w tym poprawa skuteczności systemu nadzoru rynku i zapewnienie skutecznego, proporcjonalnego oraz odstraszającego systemu kar, a w konsekwencji wysokiego poziomu ochrony konsumentów i użytkowników oraz środowiska naturalnego. We wrześniu 2014 r. przedstawiciele UOKiK zostali powołani w skład zespołu do opracowania projektu zmian do ustawy o systemie oceny zgodności, dostosowujących ją do najnowszych rozwiązań unijnych, powołanego przez Ministra Gospodarki¹⁴. Ze względu na zakres zmian oraz ponad 10-letniego okresu funkcjonowania krajowego systemu kontroli wyrobów, zdecydowano o opracowaniu projektu nowej ustawy o systemie oceny zgodności i nadzoru rynku oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Zakres zmian wynikających z samego dostosowania przepisów ustawy był na tyle duży, że - mając jednocześnie na uwadze liczne nowelizacje ustawy

¹⁰ Art. 9 - to rozporządzenia wydane przez ministrów właściwych ze względu na przedmiot oceny zgodności określające zasadnicze wymagania dla wyrobów podlegających ocenie zgodności oraz procedury oceny zgodności. Art. 10 - to rozporządzenia wydane przez ministrów właściwych ze względu na przedmiot oceny zgodności określające szczegółowe wymagania dla wyrobów, które mogą stwarzać zagrożenie albo służyć ochronie lub ratowaniu życia, zdrowia, mienia lub środowiska.

¹¹ M.in. ustawa z dn. 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. z 2012 r., poz. 1329, ze zm.), ustawa z dn. 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 883, ze zm.), ustawa z dn. 13 kwietnia 2007 r. o kompatybilności elektromagnetycznej (Dz. U. Nr 82, poz. 556 ze zm.).

¹² Dz. Urz. UE L 96 z 29 marca 2014 r.

¹³ Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008, str. 82

¹⁴ pismo MG z 11.09.2014 r., znak: DIP-V-073-53/14, DIP/4103/14 oraz pismo UOKiK z 19.09.2014 r., znak: DNR-731-4(54)/14/KB.

z 2002 roku - zasada jasności i przejrzystości prawa wymagała opracowania nowego aktu. Ponadto z perspektywy czasu dostrzeżono pewne elementy istniejącego krajowego systemu nadzoru rynku, które wymagały poprawy, doprecyzowania lub zmiany, tak aby umożliwić podejmowanie jednolitych i skutecznych działań organom nadzoru rynku, skierowanych na pełne wyeliminowanie zagrożeń dla zdrowia lub życia konsumentów i użytkowników. Ponadto wprowadzone zmiany wynikły z analizy podejścia i wytycznych prezentowanych przez Komisję Europejską, w tym zacieśniającej się współpracy z organami nadzoru rynku innych państw członkowskich Unii Europejskiej, a także korzystania z wypracowanych dobrych praktyk. 1 lipca 2015 r. projekt nowej ustawy został przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich Rady Ministrów.

Jednocześnie UOKiK uczestniczył w pracach i opiniował inne, krajowe akty prawne związane z systemem nadzoru rynku, tj.:

- projekt ustawy o zmianie ustawy o obowiązkach informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię oraz niektórych innych ustaw;
- projekt zmiany ustawy o materiałach wybuchowych do użytku cywilnego;
- projekt zmiany ustawy o wyrobach budowlanych;
- projekt ustawy o drogach publicznych oraz ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym;
- projekt zmiany ustawy o wyrobach medycznych;
- projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Gospodarki ws. zasadniczych wymagań dla zabawek.

3.2 Rozwój systemu nadzoru rynku na poziomie unijnym

W 2014 roku UOKiK uczestniczył w pracach i opiniował następujące unijne akty prawne związane z systemem nadzoru rynku, tj.:

- projekt dyrektywy PE i Rady ws. urządzeń ciśnieniowych;
- projekt rozporządzenia PE i Rady ws. środków ochrony indywidualnej;
- projekt rozporządzenia PE i Rady ws. urządzeń spalających paliwa gazowe;
- projekt rozporządzenia PE i Rady ws. emisji z silników niedrogowych maszyn.

Ponadto od 1 września 2014 r. weszły w życie przepisy rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) Nr 665/2013 z dnia 3 maja 2013 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego odkurzaczy¹⁵. Natomiast na wejście w życie w 2015 roku oczekują następujące rozporządzenia delegowane Komisji (UE) z obszaru wymagań ekoprojektu:

- nr 813/2013 z 02.08.2013 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów ekoprojektu dla ogrzewaczy pomieszczeń i ogrzewaczy wielofunkcyjnych (wymagania etapu I obowiązują od 25.09.2015 r.)¹⁶,
- nr 814/2013 z 02.08.2013 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów ekoprojektu dla podgrzewaczy wody i zasobników ciepłej wody (wymagania etapu I obowiązują od 25.09.2015 r.)¹⁷,

¹⁵ Dz. Urz. UE L 192 z 13.07.2013 r. str. 1

¹⁶ Dz. Urz. UE L 239 z 6.09.2013 r. str. 136

¹⁷ Dz. Urz. UE L 239 z 6.09.2013 r. str. 162

- nr 66/2014 z 14.01.2014 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów ekoprojektu dla domowych piekarników, płyt grzejnych i okapów nadkuchennych (stosuje się od 19.02.2015 r.)¹⁸,
- nr 548/2014 z dnia 21.05.2014 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do transformatorów elektroenergetycznych małej, średniej i dużej mocy (wymagania etapu I obowiązują od 01.07.2015 r.)¹⁹.

W związku z wyżej wymienionymi zmianami prawnymi oraz po przyjęciu przez Parlament Europejski i Radę projektów, w 2015 roku i latach następnych konieczne będzie dostosowanie krajowego systemu nadzoru rynku do przyjętych aktów, szczególnie analiza wymaga kwestia nałożenia nowych zadań na poszczególne organy nadzoru rynku w obszarze ekoprojektu, np. kontrola i egzekwowanie wymagań w zakresie transformatorów elektroenergetycznych małej, średniej i dużej mocy.

Ponadto w 2014 roku przyjęto następujące akty unijne:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/53/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich dotyczących udostępniania na rynku urządzeń radiowych i uchylająca dyrektywę 1999/5/WE²⁰;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/68/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku urządzeń ciśnieniowych²¹.

4 Działania podejmowane przez Prezesa UOKiK jako organu monitorującego system kontroli wyrobów w Polsce

4.1 Realizacja zadań Prezesa UOKiK jako organu monitorującego system nadzoru rynku

4.1.1 Realizacja obowiązków wynikających z aktów unijnych

Prezes UOKiK sporządził we współpracy z OW „Krajowy program nadzoru rynku na rok 2015”. Komitet do Spraw Europejskich Rady Ministrów przyjął ten dokument 30 grudnia 2014 r. Następnie program, przetłumaczony na język angielski, został przesłany 7 stycznia 2015 r. drogą elektroniczną KE i pozostałym państwom członkowskim UE. Dla opinii publicznej udostępniono go na stronie internetowej UOKiK 7 stycznia 2015 r.²²

Jednocześnie w świetle obowiązku nałożonego na państwa członkowskie przepisem art. 18 ust. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady WE nr 765/2008, stanowiącego, że „*państwa członkowskie okresowo dokonują przeglądu i oceny funkcjonowania swojej działalności w zakresie nadzoru rynku. Takie przeglądy i oceny są przeprowadzane co najmniej raz na cztery lata, a o ich wynikach powiadamia się pozostałe państwa członkowskie i Komisję, a także udostępnia się je opinii publicznej, między innymi w drodze komunikacji elektronicznej oraz, w stosownych przypadkach, za pomocą innych środków*”, został opracowany odrębny raport, który był podstawą

¹⁸ Dz. Urz. UE L 29 z 31.01.2014 r. str. 33

¹⁹ Dz. Urz. UE L 152 z 22.05.2014 r. str. 1

²⁰ Dz. Urz. UE L 153 z 22.05.2014 r., str. 62

²¹ Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014 r., str. 164

²² http://uokik.gov.pl/kompetencje_prezesa_uokik_i_opis_systemu.php#faq851

dla służb Komisji Europejskiej przy podsumowaniu i ocenie skuteczności funkcjonowania unijnego systemu nadzoru rynku. W maju 2014 r. KE przekazała za pośrednictwem stałych przedstawicielstw przy UE formularz do celów przeglądu i oceny funkcjonowania działalności w zakresie nadzoru rynku na podstawie art. 18 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 - za lata 2010-2013. W związku z pełnieniem funkcji organu monitorującego system, Prezes UOKiK sporządził stosowne sprawozdanie we współpracy ze wszystkimi instytucjami realizującymi działania w ramach sektorów wskazanych przez KE. Po zatwierdzeniu raportu przez Komitet do Spraw Europejskich Rady Ministrów (12 września 2014 r.), UOKiK przekazał go KE (23 września 2014 r.).

Poniżej przedstawiono listę sektorów wraz ze wskazaniem odpowiednich aktów unijnego prawodawstwa harmonizacyjnego objętych sprawozdaniem dla KE:

Sektory produktów	Odnosne przepisy
1. Wyroby medyczne (w tym wyroby medyczne do diagnostyki in vitro i aktywne wyroby medyczne do implantacji)	Dyrektywy 93/42/EWG, 98/79/WE i 90/385/EWG
2. Kosmetyki	Rozporządzenie 1223/2009
3. Zabawki	Dyrektywa 2009/48/WE
4. Środki ochrony indywidualnej	Dyrektywa 89/686/EWG
5. Wyroby budowlane	Rozporządzenie 305/2011
6. Dozowniki aerozoli	Dyrektywa 75/324/EWG
7. Proste zbiorniki ciśnieniowe i urządzenia ciśnieniowe	Dyrektywy 2009/105/WE i 97/23/WE
8. Ciśnieniowe urządzenia transportowe	Dyrektywa 2010/35/WE
9. Maszyny	Dyrektywa 2006/42/WE
10. Dźwigi	Dyrektywa 1995/16/WE
11. Koleje linowe	Dyrektywa 2000/9/WE
12. Emisja hałasu przez urządzenia używane na zewnątrz	Dyrektywa 2000/14/WE
13. Urządzenia i systemy ochronne przeznaczone do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem	Dyrektywa 1994/9/WE
14. Wyroby pirotechniczne	Dyrektywa 2007/23/WE
15. Materiały wybuchowe przeznaczone do użytku cywilnego	Dyrektywa 93/15/EWG
16. Urządzenia spalające paliwa gazowe	Dyrektywa 2009/142/WE
17. Przyrządy pomiarowe, wagi nieautomatyczne i produkty w opakowaniach jednostkowych	Dyrektywy 2004/22/WE, 2009/23/WE i 2007/45/WE
18. Sprzęt elektryczny na kompatybilność elektromagnetyczną (EMC)	Dyrektywa 2004/108/WE
19. Sprzęt radiowy i telekomunikacyjny w sprawie urządzeń radiowych i końcowych urządzeń telekomunikacyjnych	Dyrektywa 1999/5/WE
20. Sprzęt elektryczny i urządzenia elektryczne objęte przepisami dyrektywy o niskim napięciu	Dyrektywa 2006/95/WE
21. Sprzęt elektryczny i urządzenia elektryczne objęte przepisami dyrektywy w sprawie ograniczenia stosowania niebezpiecznych substancji, dyrektywy WEEE i dyrektywy w sprawie baterii i akumulatorów	Dyrektywy 2011/65/UE, 2002/96/WE i 2006/66/WE
22. Chemikalia (detergenty, farby, trwałe zanieczyszczenia organiczne)	Rozporządzenie 648/2004 Dyrektywa 2004/42/WE Rozporządzenie 850/2004
23. Ekoprojekt i etykietowanie energetyczne	Dyrektywy 2009/125/WE i 2010/30/UE

Sektory produktów	Odnosne przepisy
24. Rekreacyjne jednostki pływające	Dyrektywa 1994/25/WE
25. Wyposażenie statków	Dyrektywa 96/98/WE
26. Nawozy	Rozporządzenie 2003/2003
27. Opakowania i odpady opakowaniowe	Dyrektywa 94/62/WE

Od 2010 roku Prezes UOKiK ma obowiązek sporządzania i przekazywania KE oraz pozostałym państwom członkowskim raportu w sprawie działań podjętych w zakresie nadzoru rynku nad wyrobami pirotechnicznymi²³. 21 maja 2015 r. Komitet do Spraw Europejskich Rady Ministrów przyjął raport za 2014 rok. Raport po przetłumaczeniu na język angielski został przesłany 29 czerwca 2015 r. do KE.

4.1.2 Przeływ informacji o wyrobach niezgodnych z wymaganiami

W 2014 r. Prezes UOKiK na podstawie art. 39 ust. 2 pkt 2 uosoz przekazał OW informacje na temat 25 wyrobów, które mogły nie spełniać zasadniczych lub innych wymagań. Informacje pochodziły od konsumentów, przedsiębiorców, a także organizacji pozarządowych i stowarzyszeń branżowych. W stosunku do 2013 roku nastąpił spadek o 18 zawiadomień. Wydaje się, że zmniejszenie ilości sygnałów docierających do Prezesa UOKiK, w związku z niespełnianiem wymagań przez wyroby wprowadzane na teren Polski, wynika ze zmniejszenia się liczby wyrobów niezgodnych na rynku, co wiąże się z coraz lepszą znajomością obowiązujących w tym zakresie przepisów wśród przedsiębiorców.

Na podstawie art. 40 ust. 1 uosoz, w 2014 roku Prezes UOKiK wnioskował do OW o przeprowadzenie 2 kontroli. Oba zlecenia były skierowane do PIP. W 2013 r. zlecono 3 kontrole. Należy podkreślić, że liczba kontroli zleczanych pozostałym OW (poza IH), każdorazowo zależy od liczby otrzymanych przez UOKiK uzasadnionych sygnałów dotyczących występowania na rynku negatywnych zjawisk lub wyrobów stwarzających zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów lub użytkowników.

W roku 2014 Prezes UOKiK zlecił²⁴ przeprowadzenie 29 kontroli IH w stosunku do wyrobów, co do których istniało podejrzenie, że mogą nie spełniać zasadniczych wymagań. W stosunku do 2013 roku nastąpił wzrost o 7 kontroli.

Liczba kontroli zleczonych bezpośrednio IH i OW zależy wprost proporcjonalnie od liczby uzasadnionych skarg oraz dostępnych środków finansowych, np. na przeprowadzenie często kosztownych i czasochłonnych badań laboratoryjnych.

4.1.3 Rejestr wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami

Na podstawie art. 39a uosoz, Prezes UOKiK prowadzi rejestr wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami. W rejestrze gromadzone są dane umożliwiające identyfikację wyrobu oraz informacje o rodzaju i zakresie niezgodności wyrobu z wymaganiami, środkach, jakie zastosowano w odniesieniu do wyrobu oraz zagrożeniach, jakie może spowodować. Prezes UOKiK dokonuje wpisu do rejestru niezwłocznie po otrzymaniu od OW

²³ art. 14 ust. 5 dyrektywy 2007/23/WE PE i Rady z 23 maja 2007 r. ws. wprowadzania do obrotu wyrobów pirotechnicznych (Dz. Urz. UE L 154 z 14.06.2007 r., str. 1), który stanowi, że „państwa członkowskie co roku informują Komisję o prowadzonych przez nie działaniach w zakresie nadzoru rynku” oraz art. 62e ust. 7 ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1329, ze zm.).

²⁴ Podstawą zlecenia jest art. 9 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 148).

kopii decyzji ostatecznych²⁵ w zakresie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami, albo po uprawomocnieniu się wydanych przez siebie decyzji nakazujących wycofanie z obrotu wyrobów niespełniających zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań.

W 2014 roku Prezes UOKiK wpisał do rejestru 79 wyrobów, w tym głównie zabawki (36 wyrobów) i sprzęt elektryczny (33 wyroby, najwięcej wpisów dotyczyło zasilaczy, przedłużaczy i opraw oświetleniowych). Potwierdza to wyżej wskazaną tendencję do występowania niezgodności w tych dwóch segmentach rynku konsumenckiego, a także brak współpracy ze strony przedsiębiorców wprowadzających te wyroby do obrotu i konieczność zastosowania wobec nich restrykcyjnych środków administracyjnych. W związku ze spełnieniem ustawowych przesłanek, Prezes UOKiK usunął w 2014 roku z rejestru 20 wyrobów, które zostały wpisane do rejestru w latach 2010-2014. Na dzień 30 czerwca 2015 r. w rejestrze znajdowało się 245 wyrobów wpisanych w latach 2010-2014. Rejestr dostępny jest dla opinii publicznej na stronie internetowej UOKiK²⁶.

4.1.4 Informowanie Komisji Europejskiej - funkcjonowanie systemu RAPEX

W 2014 roku Prezes UOKiK przekazał za pomocą systemu RAPEX 48 notyfikacji dotyczących wyrobów stwarzających poważne zagrożenie dla konsumentów i użytkowników, wykrytych na terenie Polski (w 2013 r. - 40 notyfikacji). Notyfikacje dotyczyły nie tylko wyrobów objętych przepisami systemu oceny zgodności (39 notyfikacji, w 2013 r. - 30), ale także ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów (9 notyfikacji, w 2013 r. - 10).

Najliczniejszą grupą wyrobów notyfikowanych w 2014 roku były, tak jak w latach poprzednich, zabawki i artykuły dziecięce (26). Jednocześnie wprowadzono do systemu 50 reakcji (w 2013 r. - 41), czyli informacji o działaniach podjętych przez polskie organy kontroli wobec wyrobów zgłoszonych do systemu RAPEX przez inne państwa członkowskie. Należy wspomnieć, że spośród notyfikacji innych państw członkowskich 48 dotyczyło produktów, które po raz pierwszy na rynek Unii Europejskiej wprowadziły polskie podmioty (w tym 33 producentów polskich). Należy także podkreślić, że w 2014 roku UOKiK 2 razy zgłosił Komisji Europejskiej sprzeciw wobec oceny ryzyka stwarzanego przez notyfikowane wyroby, sporządzonej przez inne państwa członkowskie. Ze względu na brak jednoznacznej procedury postępowania przez KE w tego typu sprawach, nie zostały one ostatecznie rozstrzygnięte.

Dodatkowo punkt kontaktowy RAPEX zlecił WIiH przeprowadzenie 17 kontroli, które skutkowały później wprowadzaniem reakcji do systemu RAPEX. W porównaniu z 2013 rokiem odnotowano nieznaczny spadek liczby zlecanych kontroli (o 2 zlecenia). Część zleceń dotycząca notyfikacji za rok 2014 została przesłana do WIiH już w 2015 roku.

Ponadto punkt kontaktowy RAPEX uczestniczył w spotkaniu krajowych punktów kontaktowych systemu RAPEX, podczas którego omawiano kwestie dotyczące wprowadzanych notyfikacji i związane z funkcjonowaniem systemu.

²⁵ W przypadku organów nadzoru budowlanego chodzi o decyzje wydane na podstawie art. 30 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, art. 31 ust. 1 pkt 2, ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 883, ze zm.).

²⁶ http://publikacje.uokik.gov.pl/hermes3_pub/

4.1.5 Punkt kontaktowy systemu ICSMS

W 2014 r. do systemu ICSMS wprowadzono notyfikacje dotyczące 6 wyrobów. Jednocześnie wprowadzono do systemu 10 reakcji, czyli informacji o działaniach podjętych przez polskie organy kontroli wobec wyrobów zgłoszonych do systemu przez inne państwa członkowskie.

Ponadto polski punkt kontaktowy ICSMS uczestniczył w spotkaniu unijnej grupy eksperckiej poświęconej systemowi ICSMS, na którym omawiano kierunki rozwoju systemu oraz wyjaśniano wątpliwości dotyczące jego funkcjonowania.

4.2 Koordynacja współpracy z OW (z wyłączeniem IH)

4.2.1 Komitet Sterujący ds. Nadzoru Rynku

Dla zapewnienia skutecznej współpracy organów tworzących krajowy system nadzoru rynku utworzono stały zespół o charakterze opiniodawczo-doradczym pod nazwą Komitet Sterujący do spraw Nadzoru Rynku. Celem komitetu jest rozwój współpracy pomiędzy organami uczestniczącymi w krajowym systemie kontroli wyrobów, wymiana doświadczeń i informacji oraz zwiększanie efektywności krajowego systemu poprzez ujednolicanie procedur stosowanych przez organy. Posiedzenia komitetu odbywają się od 2004 roku, tj. od momentu wdrożenia systemu oceny zgodności w Polsce. Jego posiedzenia odbywają się co najmniej raz w roku.

Spotkanie komitetu odbyło się 9 grudnia 2014 r. Jego celem było omówienie najważniejszych założeń opracowywanej obecnie nowej ustawy o systemie oceny zgodności, w którą aktywnie zaangażowany jest UOKiK wraz z Ministerstwem Gospodarki, przedstawienie ostatnich wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących funkcjonowania unijnego systemu ICSMS, a także przedstawienie przez UOKiK analizy statystycznej danych gromadzonych w ramach monitorowania systemu kontroli wyrobów za lata 2011-2013. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele OW (Głównego Inspektoratu Pracy, Urzędu Komunikacji Elektronicznej, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Urzędu Transportu Kolejowego, Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego, Wyższego Urzędu Górniczego, 3 Urzędów Morskich i Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego), przedstawiciele pionu celnego Ministerstwa Finansów, przedstawiciele Ministerstwa Gospodarki (departamenty odpowiedzialne za kwestie legislacyjne w obszarze nadzoru rynku) oraz kierownictwo Departamentu Nadzoru Rynku UOKiK.

Do 2013 roku w ramach koordynacji działań, rozwijania współpracy między uczestnikami systemu oraz wypełniania zobowiązań wynikających z podpisanych porozumień o współpracy, Prezes UOKiK spotykał się również corocznie z organami nadzoru rynku w celu omówienia dotychczas zrealizowanych zadań oraz ustalenia priorytetów i kierunków działania na przyszłość. W 2013 r. podpisano aneksy do porozumień o współpracy, zgodnie z którymi spotkania będą odbywały się na wniosek zainteresowanej strony. W 2014 roku żadna ze stron nie wniosowała o spotkanie.

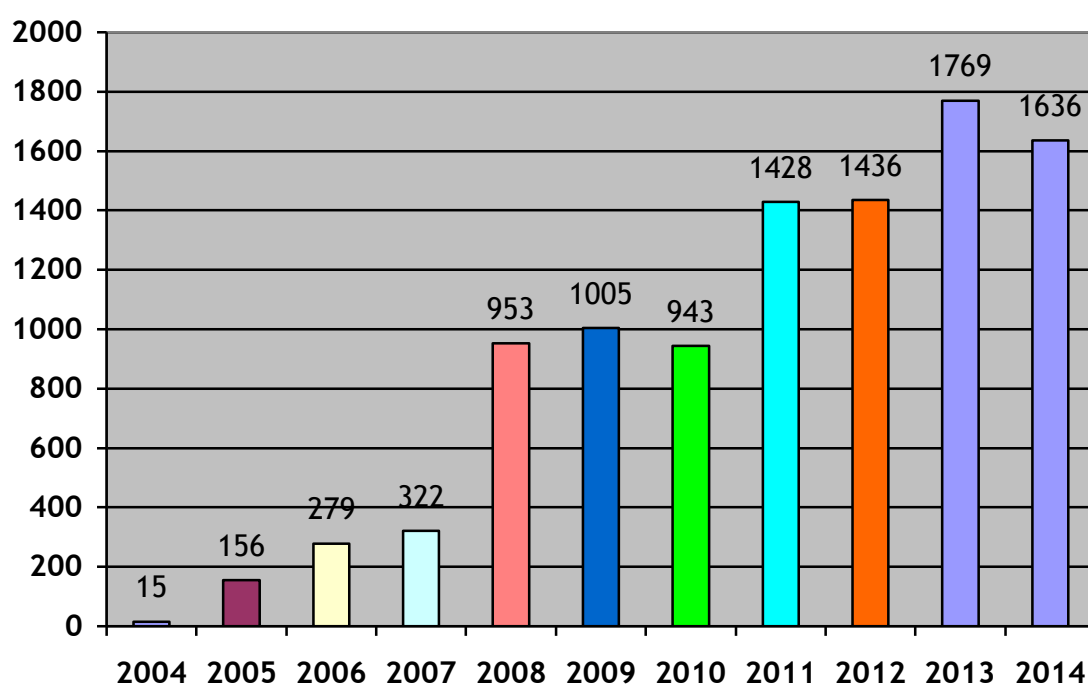
5 Współpraca między organami celnymi i OW

Skuteczną i szybką formą eliminowania wyrobów sprowadzanych z krajów trzecich, stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia ludzi jest zatrzymywanie ich przez organ celny przed dopuszczeniem do obrotu.

Ze względu na szeroki zakres wyrobów, jaki obejmują DNP, organy celne, w przypadku wątpliwości, co do spełniania przez dany wyrób zasadniczych lub innych wymagań, zwracają się do OW o wydanie opinii. Wydanie opinii o niespełnieniu przez wyrób wymagań DNP powoduje

niedopuszczenie go do swobodnego obrotu. Jednocześnie OW mogą w swoich opiniach wskazać zakres działań, jaki należy podjąć w celu usunięcia stwierdzonych niezgodności. W związku z tym, na wniosek importera, organ celny może wyrazić zgodę na dokonanie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie niezgodności w ramach procedury zawieszającej. Skuteczne podjęcie przez importera działań naprawczych oraz spełnienie wszystkich innych wymagań prawa celnego, skutkuje dopuszczeniem wyrobu do obrotu. współpraca między organami celnymi a OW odbywa się na podstawie przepisów sekcji 3 rozporządzenia nr 765/2008/WE - Kontrola produktów przywożonych do Wspólnoty (art. 27-29), gdzie określono procedurę przepływu informacji, kryteria zawieszenia dopuszczenia produktów do obrotu na terenie UE przez organy celne oraz środki, w związku z wykryciem produktów niespełniających wymagań określonych w unijnym prawodawstwie.

Na poniższym wykresie przedstawiono szczegółowe dane statystyczne dot. liczby wniosków o wydanie opinii przez OW w danym roku sprawozdawczym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

W 2014 roku organy celne zwróciły się do OW o wydanie opinii w 1 636 przypadkach. Względem 2013 roku zanotowano prawie 8 proc. spadek. Spadek liczby wydanych opinii może wynikać z faktu, że funkcjonariusze Służby Celnej dysponują coraz szerszą wiedzą umożliwiającą samodzielne podejmowanie decyzji, co do spełniania przez dany wyrób wymagań oraz posiadania narzędzi ułatwiających podejmowanie decyzji (tzw. listy kontrolne dla danej grupy produktowej, np. cementu, wyrobów pirotechnicznych, czy zabawek) oraz wzrost świadomości importerów, szkolonych przez Służbę Celną w zakresie wymagań unijnego prawodawstwa harmonizacyjnego. W 1 303 przypadkach OW wydały opinie o niezgodności wyrobu z wymaganiami, co stanowi 95,6 proc. łącznej liczby (w 2013 r. wydano 1 452 opinie negatywne, czyli 82,1 proc.). Pokazuje to, że coraz trafniej funkcjonariusze celni typują wyroby i pomimo ogólnego spadku liczby wydanych opinii rośnie liczba towarów niezgodnych niedopuszczonych do swobodnego obrotu na celny obszar Unii Europejskiej.

Najwięcej opinii, jak przed rokiem, wydał Prezes UKE (głównie urządzenia radiowe

i telekomunikacyjne, w stosunku do 2013 r. wzrost o 67 opinii). Drugim OW, który wydał w 2014 roku najwięcej opinii, była IH (choć w stosunku do 2013 r. odnotowano spadek o 145 opinii). W tym przypadku najwięcej opinii dotyczyło zabawek (129 wyrobów).

Szczegółowe dane dotyczące wystąpień organów celnych i opinii OW przedstawiono w poniższej tabeli.

Lp.	Nazwa OW	Liczba wydanych opinii ²⁷	Liczba opinii negatywnych
1.	Prezes UKE	874	711
2.	IH	360	320
3.	PIP	352	234
4.	organy nadzoru budowlanego	45	33
5.	Dyrektorzy UM	5	5
6.	Prezes UTK*	0	0
7.	Prezes WUG*	0	0
8.	IOŚ*	0	0
9.	WITD*	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

6 Współpraca wewnątrzunijna

Od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej Prezes UOKiK aktywnie uczestniczy w unijnych inicjatywach i międzynarodowych projektach kontrolnych związanych z bezpieczeństwem niezwywnościowych produktów konsumenckich, mając na uwadze, że zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa konsumentów na Jednolitym Rynku nie jest możliwe bez ścisłej współpracy z partnerami z pozostałych państw członkowskich.

W 2014 roku UOKiK przystąpił do Joint Action 2013 - kontrola bezpieczeństwa zabawek (rozpoczęcie: styczeń 2014 roku, zakończenie: kwiecień 2016 roku) oraz zobowiązano się do przystąpienia do projektu Joint Action 2014 - kontrola wyrobów pirotechnicznych i kontrola elektronarzędzi (rozpoczęcie: maj 2015 roku, zakończenie: lipiec 2017 roku)²⁸. Jednocześnie przedstawiciele UOKiK uczestniczyli w spotkaniach grup ds. współpracy administracyjnej w zakresie poszczególnych dyrektyw (ADCO)²⁹: bezpieczeństwo zabawek bezpieczeństwo sprzętu elektrycznego, bezpieczeństwo wyrobów pirotechnicznych, ekoprojekt i etykietowanie energetyczne.

Przedstawiciele Państwowej Inspekcji Pracy w 2014 roku uczestniczyli w spotkaniach grup dotyczących dyrektyw dot. środków ochrony indywidualnej, bezpieczeństwa maszyn, urządzeń

²⁷ Jeden wniosek mógł dotyczyć wyrobu objętego więcej niż jedną dyrektywą.

* Organy celne nie wystąpiły o wydanie opinii nt. wyrobów będących w zakresie kompetencji tego OW.

²⁸ Projekt powinien być rozpocząć się w styczniu 2015 roku, jednak rozpoczął się z opóźnieniem w maju 2015 roku, ze względu na zmianę sposobu wnioskowania o środki unijne z papierowego na elektroniczny i konieczności zarejestrowania się oraz zweryfikowania uczestników projektu przez służby KE.

²⁹ Po dwa spotkania w każdej z grup.

dźwigowych, prostych zbiorników ciśnieniowych i urządzeń ciśnieniowych. Ponadto w związku z objęciem przez Polskę przewodnictwa w grupie współpracy administracyjnej ds. bezpieczeństwa maszyn, w dniach 9-10 października 2014 r. w Krakowie, PIP zorganizowała posiedzenie, w którym wzięło udział 32 przedstawicieli organów nadzoru rynku ds. maszyn z 17 państw członkowskich UE, jednego kraju kandydującego oraz dwóch krajów EFTA. Uczestnicy wymienili doświadczenia na temat rozstrzygania problemów związanych z kontrolą i zastosowanymi środkami wobec konkretnych maszyn.

Przedstawiciele UOKiK brali także udział w spotkaniach grupy roboczej ds. rynku wewnętrznego produktów - podgrupa robocza ds. nadzoru rynku (Expert group on the Internal Market for Products - Market Surveillance Group (IMP-MSG))³⁰. Ponadto UOKiK zaangażował się w prace grupy roboczej utworzonej przez KE w celu opracowania wytycznych dotyczących bezpieczeństwa produktów sprzedawanych przez Internet. W 2014 r. odbyły się 3 spotkania.

UOKiK aktywnie uczestniczy w programie wymiany urzędników w obszarze nadzoru rynku i bezpieczeństwa produktów nieżywnościowych finansowanym przez Komisję Europejską. W 2014 roku przyjęto przedstawicielkę Słowenii (listopad 2014 r.) oraz wysłano przedstawicieli UOKiK do instytucji zajmujących się nadzorem rynku w Rumunii i na Litwie (maj 2014 r. - łącznie 3 osoby). W kwietniu 2014 roku goszczono przedstawicielkę Serbii zainteresowaną polskimi doświadczeniami we wdrażaniu przepisów dot. bezpieczeństwa produktów i nadzoru rynku oraz ich praktycznym egzekwowaniu.

7 Działania podejmowane przez OW, w tym realizacja zadań Prezesa UOKiK jako organu wyspecjalizowanego

Należy podkreślić, że zapewnianie bezpieczeństwa oraz ochrona zdrowia i życia konsumentów i użytkowników jest procesem ciągłym. Realizując powierzone zadania, w miarę posiadanych zasobów, OW podejmują działania mające skutecznie wyeliminować z obrotu produkty potencjalnie stwarzające poważne zagrożenia, przede wszystkim ze względu na niespełnianie wymagań określonych w obowiązujących przepisach krajowych i unijnych.

Należy jednak pamiętać, że każda z instytucji zaangażowanych w system (OW oraz UOKiK) wykonuje równocześnie inne zadania, do których została powołana, np. inspektorzy pracy kontrolują przestrzeganie prawa pracy, w szczególności przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów dotyczących legalności zatrudnienia, inspektorzy IH, oprócz działań w nadzorze rynku, m.in. kontrolują jakość żywności oferowanej w sklepach i usług świadczonych konsumentom oraz legalność prowadzenia działalności przez podmioty gospodarcze.

Przy ograniczanych zasobach (finansowych i kadrowych), OW co roku, na podstawie analizy ryzyka, ustalają priorytety kontroli. Starają skupiać się na prowadzeniu regularnych działań kontrolnych w obszarach obejmujących masowo oferowany towar lub przeznaczonych dla szczególnie wrażliwych grup odbiorców, tam, gdzie w latach poprzednich często stwierdzano występowanie poważnych niezgodności oraz w obszarach nowo uregulowanych, wymagających dopiero rozpoznania. Jednocześnie należy mieć na względzie, że stale ograniczane środki finansowe niepozwalające na zwiększanie liczby badań laboratoryjnych, hamują poprawę skuteczności wykrywania nieprawidłowości.

Obszary, w których nie prowadzono działań kontrolnych w 2014 roku, obejmują wyroby, co do

³⁰ 2 spotkania w 2014 roku.

których w poprzednich latach nie stwierdzano poważnych uchybień. Jednocześnie kontrole wyrobów na zgodność z wymaganiami tych przepisów są prowadzone w miarę napływających od konsumentów czy przedsiębiorców, zgłoszeń o wypadkach lub sygnałów o występowaniu potencjalnych nieprawidłowości.

Szczegółowe dane dotyczące kontroli i postępowań administracyjnych w podziale na poszczególne obszary przedstawiono poniżej³¹. Analizując poniższe dane należy brać pod uwagę następujące założenia:

- a) wyrób może jednocześnie podlegać wymaganiom kilku DNP, zatem niezgodność dot. takiego wyrobu została wykazana w każdej z nich oraz mogła zajść sytuacja, że wyrób jednocześnie nie spełnia kilku wymagań;
- b) liczba kontroli może nie sumować się, ze względu na fakt, że jedna kontrola mogła dotyczyć wyrobów objętych przepisami kilku DNP.

7.1 Inspekcja Handlowa i Prezes UOKiK

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 1 uosoz, WIIH prowadzą kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań, natomiast stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 1 uosoz, Prezes UOKiK prowadzi postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

W 2014 roku inspektorzy Inspekcji Handlowej przeprowadzili **2 181** kontroli (w 2013 r. - 2 133), podczas których łącznie skontrolowali **8 866** wyrobów (w 2013 r. - 8 858). W II i III kwartale 2014 roku przeprowadzono po raz pierwszy kontrolę wag nieautomatycznych, podczas której przebadano laboratoryjnie wagi o klasie dokładności III o obciążeniu max. do 1 500 kg. Badania wykonano bezkosztowo dzięki podpisaniu w dniu 7 lutego 2014 r. Porozumienia o współdziałaniu w zakresie kontroli wag nieautomatycznych pomiędzy Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów a Prezesem Głównego Urzędu Miar. Łącznie akredytowane laboratoria pomiarowe, wchodzące w skład administracji miar, przebadaly laboratoryjne 46 wag. W styczniu 2014 r. po otrzymaniu sygnału od stowarzyszenia branżowego IH przeprowadziła doraźną kontrolę spełniania przez rury elektroinstalacyjne do prowadzenia przewodów obowiązujących wymagań rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 sierpnia 2007 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla sprzętu elektrycznego³². Także podczas tego projektu kontrolnego przeprowadzono badania laboratoryjne w akredytowanych laboratoriach (łącznie 7 wyrobów).

Stwierdzone nieprawidłowości

Łącznie zakwestionowano **3 015** wyrobów, tj. o ok. 22 proc. więcej, niż w 2013 roku, w tym: **1 845** w zakresie wymagań zasadniczych (wzrost o ok. 8 proc.), **1 108** w zakresie deklaracji zgodności³³ (wzrost o ok. 33 proc.) i **1 353** w pozostałych zakresach³⁴ (wzrost o ok. 27 proc.).

Największy odsetek wyrobów niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami dotyczącymi

³¹ dane uszeregowano ze względu na liczbę przeprowadzonych kontroli w danym obszarze, w układzie malejącym

³² Dz. U. Nr 155, poz. 1089

³³ Sporządzając deklarację zgodności WE, producent przyjmuje na siebie odpowiedzialność za zgodność wyrobu z zasadniczymi wymaganiami.

³⁴ Brak lub nieprawidłowe oznakowanie CE, brak dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie procedury oceny zgodności, inne nieprawidłowości wynikające z rozporządzeń implementujących dyrektywy nowego podejścia

oznakowania, instrukcji, ostrzeżeń itp. stwierdzono w przypadku prostych zbiorników ciśnieniowych (19 wyrobów - 82,6 proc. skontrolowanych), urządzeń ciśnieniowych³⁵ (3 wyroby - 23,1 proc. skontrolowanych), maszyn³⁶ (198 wyrobów - 20,5 proc. skontrolowanych), środków ochrony indywidualnej³⁷ (102 wyroby - 20 proc. skontrolowanych) oraz zabawek (711 wyrobów - 19,9 proc. skontrolowanych) i sprzętu elektrycznego³⁸ (338 wyrobów - 15,3 proc. skontrolowanych)..

Największą liczbę wyrobów niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami o charakterze konstrukcyjnym stwierdzono w przypadku zabawek (202 wyroby - 5,7 proc. skontrolowanych wyrobów) i sprzętu elektrycznego (188 wyrobów - 8,5 proc. skontrolowanych wyrobów).

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami

W 2014 roku Prezes UOKiK otrzymał od wojewódzkich inspektorów IH akta kontroli dotyczące 312³⁹ wyrobów.

Z uwagi na podjęcie przez przedsiębiorców w toku prowadzonego przez Prezesa UOKiK postępowania administracyjnego dobrowolnych działań naprawczych (dobrowolne wycofanie wyrobu z obrotu lub usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości), wydano 158 decyzji umarzających. Jednocześnie w 2014 roku Prezes UOKiK wydał 24 decyzje nakazujące wycofanie z obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami⁴⁰. Ponadto decyzje nakazujące wycofanie wyrobów nakładały również na stronę postępowania obowiązek powiadomienia konsumentów o wprowadzeniu do obrotu niezgodnych produktów w formie ogłoszenia w kilku dziennikach o zasięgu ogólnopolskim.

Kontrole przeprowadzone przez IH w 2014 roku w podziale na DNP

Dyrektywa 2006/95/WE - Niskonapięciowa (LVD)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	719
Liczba skontrolowanych wyrobów	2 213
Liczba zakwestionowanych wyrobów	645
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	1 568
Dyrektywa 2009/48/WE - Bezpieczeństwo zabawek (TOYS)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	709
Liczba skontrolowanych wyrobów	3 572
Liczba zakwestionowanych wyrobów	1 399
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	2 173

³⁵ Kompresory.

³⁶ M.in. elektronarzędzia i narzędzia spalinowe, podnośniki.

³⁷ M.in. odzież ochronna, okulary przeciwsłoneczne, kaski ochronne.

³⁸ M.in. lampki choinkowe, przedłużacze, zasilacze.

³⁹ Przekazanie akt kontroli przez WIIH nie oznacza wszczęcia postępowania. Postępowania są wszczynane dopiero po analizie akt i uznaniu zasadności wniosku o wszczęcie.

⁴⁰ art. 41c ust. 3 uosoz

Dyrektywa 2011/65/WE - Niebezpieczne substancje w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (RoHS II)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	340
Liczba skontrolowanych wyrobów	992
Liczba zakwestionowanych wyrobów	303
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	689
Dyrektywa 2009/125/WE - Ekoprojekt	
Liczba przeprowadzonych kontroli	273
Liczba skontrolowanych wyrobów	1 247
Liczba zakwestionowanych wyrobów	313
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	934
Dyrektywa 2006/42/WE - Bezpieczeństwo maszyn (MD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	257
Liczba skontrolowanych wyrobów	968
Liczba zakwestionowanych wyrobów	314
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	654
Dyrektywa 2007/23/WE - Wyroby pirotechniczne (PAD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	125
Liczba skontrolowanych wyrobów	619
Liczba zakwestionowanych wyrobów	34
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	585
Dyrektywa 89/686/EWG - Środki ochrony indywidualnej (PPE)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	123
Liczba skontrolowanych wyrobów	511
Liczba zakwestionowanych wyrobów	133
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	378
Dyrektywa 2010/30/UE - Etykietowanie energetyczne	
Liczba przeprowadzonych kontroli	56
Liczba skontrolowanych wyrobów	231
Liczba zakwestionowanych wyrobów	28
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	203

Dyrektywa 2009/23/WE - Nieautomatyczne urządzenia wagowe (NAWI)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	45
Liczba skontrolowanych wyrobów	125
Liczba zakwestionowanych wyrobów	22
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	103
Dyrektywa 2004/22/WE - Przyrządy pomiarowe (MID)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	42
Liczba skontrolowanych wyrobów	85
Liczba zakwestionowanych wyrobów	53
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	32
Dyrektywa 2009/105/WE - Proste zbiorniki ciśnieniowe (SPV)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	15
Liczba skontrolowanych wyrobów	23
Liczba zakwestionowanych wyrobów	21
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	2
Dyrektywa 97/23/UE - Urządzenia ciśnieniowe (PED)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	4
Liczba skontrolowanych wyrobów	13
Liczba zakwestionowanych wyrobów	3
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	10
Dyrektywa 2009/142/WE - Urządzenia spalające paliwa gazowe (GAD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	3
Liczba skontrolowanych wyrobów	1
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez WIIH

7.2 Państwowa Inspekcja Pracy

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 2 uosoz, inspektorzy pracy prowadzą kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań, natomiast stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 2 uosoz okręgowi inspektorzy pracy prowadzą postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

Łącznie w 2014 roku działaniami kontrolnymi w zakresie DNP objęto 1 474 wyrobów, przeprowadzając w sumie 1 153 kontrole.

Stwierdzone nieprawidłowości

Najczęściej występujące nieprawidłowości to: brak lub nieprawidłowe oznakowanie znakiem CE, brak lub nieprawidłowo sporządzona dokumentacja techniczna oraz niezgodności z zasadniczymi wymaganiami m.in. w zakresie instrukcji użytkowania, oznaczeń na wyrobach, wyposażenia maszyn w urządzenia ochronne.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami

Okręgowi inspektorzy pracy wszczęli w 2014 roku 79 postępowań administracyjnych, w tym w trakcie 65 postępowań przedsiębiorcy podjęli działania naprawcze, czyli zakończyli się decyzjami umorzeniowymi. Wydano również 1 decyzję nakazową.

Kontrole przeprowadzone przez PIP w 2014 roku w podziale na DNP

Dyrektywa 2006/42/WE - Bezpieczeństwo maszyn (MD)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	712
Liczba skontrolowanych wyrobów	994
Liczba zakwestionowanych wyrobów	667
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	327
Dyrektywa 89/686/EWG - Środki ochrony indywidualnej (PPE)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	335
Liczba skontrolowanych wyrobów	382
Liczba zakwestionowanych wyrobów	131
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	251
Dyrektywa 2006/95/WE - Niskonapięciowa (LVD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	283
Liczba skontrolowanych wyrobów	321
Liczba zakwestionowanych wyrobów	218
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	103
Dyrektywa 2000/14/WE - Emisja hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń (NOISE)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	61
Liczba skontrolowanych wyrobów	70

Liczba zakwestionowanych wyrobów	42
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	28
Dyrektywa 97/23/WE - Urządzenia ciśnieniowe (PED)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	19
Liczba skontrolowanych wyrobów	23
Liczba zakwestionowanych wyrobów	17
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	6
Dyrektywa 2009/105/WE - Proste zbiorniki ciśnieniowe (SPV)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	10
Liczba skontrolowanych wyrobów	12
Liczba zakwestionowanych wyrobów	10
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	2
Dyrektywa 2009/142/WE - Urządzenia spalające paliwa gazowe (GAD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	3
Liczba skontrolowanych wyrobów	3
Liczba zakwestionowanych wyrobów	3
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	0
Dyrektywa 95/16/WE - Urządzenia dźwigowe (LIFTS)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	3
Liczba skontrolowanych wyrobów	3
Liczba zakwestionowanych wyrobów	2
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	1
Dyrektywa 94/9/WE - Urządzenia i systemy ochronne przeznaczone do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (ATEX)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	3
Liczba skontrolowanych wyrobów	3
Liczba zakwestionowanych wyrobów	2
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Głównego Inspektora Pracy

7.3 Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 3 uosoz, Prezes UKE prowadzi kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań oraz stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 3 uosoz,

postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

Łącznie w 2014 roku działaniami kontrolnymi w zakresie DNP objęto 1 610 wyrobów, przeprowadzając w sumie 483 kontrole.

Stwierdzone nieprawidłowości

Zakwestionowano zgodność 513 wyrobów. Najczęściej występujące nieprawidłowości to: brak lub nieprawidłowe oznakowanie znakiem CE oraz niezgodności z zasadniczymi lub innymi wymaganiami.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami

Wszczęto 152 postępowania administracyjne i wydano 115 decyzji umorzeniowych oraz 91 decyzji nakazowych⁴¹.

Kontrole przeprowadzone przez UKE w 2014 roku w podziale na DNP

Dyrektywa 2004/108/WE - Kompatybilność elektromagnetyczna (EMC)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	382
Liczba skontrolowanych wyrobów	1 060
Liczba zakwestionowanych wyrobów	292
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	768
Dyrektywa 99/5/EWG - Urządzenia radiowe i telekomunikacyjne urządzenia końcowe (RTTE)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	218
Liczba skontrolowanych wyrobów	550
Liczba zakwestionowanych wyrobów	221
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	329
Dyrektywa 2009/125/WE - Ekoprojekt	
Liczba przeprowadzonych kontroli	192
Liczba skontrolowanych wyrobów	700
Liczba zakwestionowanych wyrobów	159
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	541
Dyrektywa 2010/30/UE - Etykietowanie energetyczne	
Liczba przeprowadzonych kontroli	48
Liczba skontrolowanych wyrobów	93

⁴¹ Decyzje mogły dotyczyć wyrobów zakwestionowanych w latach poprzednich.

Liczba zakwestionowanych wyrobów	23
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	70

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Prezesa UKE

7.4 Organy Inspekcji Ochrony Środowiska

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 4 uosoz, organy IOŚ prowadzą kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań, natomiast stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 4 uosoz, WIOŚ prowadzą postępowania w sprawie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

W 2014 roku działania kontrolne w zakresie DNP objęły 1 468 wyrobów. Przeprowadzono ogółem 412 kontroli.

Stwierdzone nieprawidłowości

Zakwestionowano 158 wyrobów. Najczęściej występujące nieprawidłowości to: nieprawidłowo sporządzona deklaracja zgodności WE oraz nieprawidłowe oznakowanie wyrobów.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami

Wszczęto 2 postępowania administracyjne, w 2 sprawach wydano decyzje umorzeniowe⁴².

Kontrole przeprowadzone przez IOŚ w 2014 roku w podziale na DNP

Dyrektywa 2000/14/WE - Emisja hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń (NOISE)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	327
Liczba skontrolowanych wyrobów	1 189
Liczba zakwestionowanych wyrobów	144
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	1 045
Dyrektywa 94/62/EWG - Opakowania i odpady opakowaniowe	
Liczba przeprowadzonych kontroli	85
Liczba skontrolowanych wyrobów	279
Liczba zakwestionowanych wyrobów	14
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	265

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska

7.5 Prezes Urzędu Transportu Kolejowego

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 5 uosoz, Prezes UTK prowadzi kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań oraz stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 5 uosoz -

⁴² Decyzje mogły dotyczyć wyrobów zakwestionowanych w latach poprzednich.

postępowania w sprawie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

W 2014 roku łącznie przeprowadzono 15 kontroli w zakresie niżej wymienionych DNP, ogółem obejmując działaniami kontrolnymi 25 wyrobów. Kontrole Prezesa UTK w zakresie dyrektywy transportowe urządzenia ciśnieniowe obejmują jedynie urządzenia wykorzystywane w transporcie kolejowym do przewożenia substancji niebezpiecznych. UTK nie przeprowadził w 2014 roku kontroli w zakresie bezpieczeństwa przewozu kolejowego wyrobów pirotechnicznych.

Stwierdzone nieprawidłowości

Podczas kontroli przeprowadzonych w 2014 roku nie stwierdzono nieprawidłowości.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami

Nie wszczęto postępowań.

Kontrole przeprowadzone przez UTK w 2014 roku w podziale na DNP

Dyrektywa 2000/9/WE - Koleje linowe do przewozu osób	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	9
Liczba skontrolowanych wyrobów	13
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	13
Dyrektywa 2010/35/UE - Transportowe urządzenia ciśnieniowe (TPED)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	5
Liczba skontrolowanych wyrobów	10
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	10
Dyrektywa 2008/57/WE - Interoperacyjność systemu kolei we Wspólnocie	
Liczba przeprowadzonych kontroli	1
Liczba skontrolowanych wyrobów	2
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Prezesa UTK

7.6 Organy nadzoru budowlanego

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 6 uosoz, organy nadzoru budowlanego prowadzą kontrole spełniania

przez wyroby zasadniczych⁴³ lub innych wymagań oraz stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 6 uosoz prowadzą postępowania w sprawie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami.

Szczegółowe zasady kontroli wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu oraz zasady działania organów nadzoru budowlanego w zakresie systemu kontroli wyrobów określają przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych, która została dostosowana do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającego dyrektywę Rady 89/106/EWG⁴⁴.

Kontrole

W 2014 roku organy nadzoru budowlanego przeprowadziły łącznie **1 217** kontroli obejmujących wyroby budowlane wprowadzone do obrotu w systemie europejskim⁴⁵, w trakcie których skontrolowano **2 920** wyrobów budowlanych.

Stwierdzone nieprawidłowości

Zakwestionowano zgodność **1 065** wyrobów. Najczęściej występujące nieprawidłowości dotyczyły informacji towarzyszących oznakowaniu CE oraz braku lub niewłaściwego sporządzenia deklaracji właściwości użytkowych.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami

W zakresie wyrobów oznakowanych CE wszczęto **332** postępowania administracyjne i wydano **329** decyzji umorzeniowych oraz **49** decyzji nakazowych⁴⁶.

Kontrole przeprowadzone przez organy nadzoru budowlanego w 2014 roku

Dyrektywa 89/106/EWG / rozporządzenie nr 305/2011 - Wyroby budowlane (CPD)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	1 217
Liczba skontrolowanych wyrobów	2 920
Liczba zakwestionowanych wyrobów	1 065
Liczba wyrobów niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami	48
Liczba wyrobów, odnośnie których nie stwierdzono nieprawidłowości	1 855

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego

7.7 Prezes Wyższego Urzędu Górniczego

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 7 uosoz, Prezes WUG prowadzi kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań oraz stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 7 uosoz - postępowania w sprawie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

⁴³ W przypadku wyrobów budowlanych przez wymagania zasadnicze rozumie się wymagania podstawowe, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r., poz. 1409, ze zm.).

⁴⁴ Dz. Urz. UE L 88 z 04.04.2011, str. 5–43

⁴⁵ Wyroby objęte oznakowaniem zgodności CE.

⁴⁶ Decyzje mogły dotyczyć wyrobów zakwestionowanych w latach poprzednich.

Kontrole

W 2014 roku Prezes WUG skontrolował ogółem 134 wyroby, przeprowadzając w sumie 44 kontrole.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami

Wszczęto 1 postępowanie administracyjne.

Kontrole przeprowadzone przez WUG w 2014 roku w podziale na DNP⁴⁷⁴⁸

Dyrektywa 94/9/EWG - Urządzenia i systemy ochronne przeznaczone do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (ATEX)	Dane
Liczba skontrolowanych wyrobów	86
Liczba zakwestionowanych wyrobów	2
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	81
Dyrektywa 2006/42/WE - Bezpieczeństwo maszyn (MD)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	63
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	63
Dyrektywa 2004/108/WE - Kompatybilność elektromagnetyczna (EMC)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	34
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	34
Dyrektywa 97/23/EWG - Urządzenia ciśnieniowe (PED)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	16
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	16
Dyrektywa 2006/95/WE - Niskonapięciowa (LVD)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	14
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	14
Dyrektywa 93/15/EWG - Materiały wybuchowe do użytku cywilnego	
Liczba skontrolowanych wyrobów	10
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0

⁴⁷ Ze względu na specyfikę pracy WUG polegającą na sprawdzaniu podczas jednej kontroli wyrobu zgodności z wymaganiami kilku dyrektyw, dane w tej tabeli odbiegają od przedstawianych na początku raportu. Liczba ogółem skontrolowanych wyrobów nie stanowi sumy pozycji z tabeli.

⁴⁸ Uwaga do danych przedstawionych w poniższej tabeli: suma wyrobów zakwestionowanych i zgodnych z wymaganiami nie jest równa liczbie skontrolowanych wyrobów, gdyż część nieprawidłowości o charakterze formalnym nie jest traktowana jako niezgodność z zasadniczymi wymaganiami.

Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	10
Dyrektywa 89/686/EWG - Środki ochrony indywidualnej (PPE)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	9
Liczba zakwestionowanych wyrobów	1
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	8
Dyrektywa 2009/105/WE - Proste zbiorniki ciśnieniowe (SPV)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	4
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Prezesa WUG

7.8 Dyrektorzy urzędów morskich

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 8 uosoz, dyrektorzy UM (z siedzibą w Gdyni, Słupsku i Szczecinie) prowadzą kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań oraz stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 8 uosoz - postępowania w sprawie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

W 2014 roku Dyrektorzy UM objęli kontrolą ogółem 149 wyrobów, przeprowadzając w sumie 56 kontroli.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami

Nie wszczęto postępowań administracyjnych.

Kontrole przeprowadzone przez Dyrektorów UM w 2014 roku w podziale na DNP

Dyrektywa 94/25/EWG - Łodzie rekreacyjne (RCD)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	39
Liczba skontrolowanych wyrobów	99
Liczba zakwestionowanych wyrobów	2
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	97
Dyrektywa 96/98/EWG - Wyposażenie statków (MED)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	17
Liczba skontrolowanych wyrobów	50
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	50

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez dyrektorów urzędów morskich

7.9 Inspekcja Transportu Drogowego

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 9 uosoz, WITD prowadzą kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań oraz stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 9 uosoz - postępowania w sprawie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami, z wyjątkiem wyrobów pirotechnicznych, gdzie WITD prowadzą jedynie kontrole bezpieczeństwa przewozu tych wyrobów na zasadach określonych w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych⁴⁹, podczas wykonywania rutynowych kontroli pojazdów przewożących towary niebezpieczne.

Kontrole

W 2014 roku łącznie 16 WITD przeprowadziło łącznie **182** kontrole, obejmując działaniami kontrolnymi **185** wyrobów. Kontrole WITD w zakresie tej dyrektywy obejmują jedynie transportowe urządzenia ciśnieniowe wykorzystywane w transporcie drogowym do przewożenia substancji niebezpiecznych.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami

Nie wykryto nieprawidłowości i nie wszczęto postępowań administracyjnych.

Kontrole przeprowadzone przez 16 WITD w 2014 roku

Dyrektywa 2010/35/UE - Transportowe urządzenia ciśnieniowe (TPED)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	182
Liczba skontrolowanych wyrobów	185
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	185

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkich inspektorów transportu drogowego

8 Podsumowanie

Kwestie efektywnego funkcjonowania systemu nadzoru rynku stają się coraz bardziej istotne dla decydentów europejskich. Sprawny system ma bowiem wpływ na konkurencyjność gospodarki, a także wzmacnia zaufanie konsumentów i przedsiębiorstw oraz zapewnia im większą pewność prawa. Głównym celem jaki stawia przed sobą KE jest urzeczywistnienie jednolitego rynku bez granic, co pozwoli konsumentom i przedsiębiorstwom na kupowanie i sprzedawanie towarów oraz usług w całej UE z równą łatwością, co na ich rynku krajowym. Zatem system nadzoru rynku jest ważnym elementem rynku wewnętrznego. Niestety, reforma rozpoczęta przyjęciem przez Kolegium Komisarzy KE 13 lutego 2013 r. pakietu dotyczącego bezpieczeństwa produktów i nadzoru rynku została wstrzymana. Tym samym termin wdrożenia zmian wyznaczony wstępnie na styczeń 2015 roku, nie został dotrzymany. Głównym punktem spornym okazała się kwestia oznaczania produktów konsumenckich krajem pochodzenia (tzw. „made in”).

Wydaje się, że zachowanie obecnego poziomu skuteczności OW może nie być zapewnione, w związku ze stałym zwiększaniem obszaru kompetecyjnego (np. kolejne rozporządzenia

⁴⁹ Dz. U. Nr 227, poz. 1367 ze zm.

wykonawcze dotyczące ekoprojektu i rozporządzenia delegowane dotyczące etykietowania energetycznego, ustanawiające wymagania dla szeregu nowych grup produktów związanych z energią) i jednocześnie brakiem wsparcia finansowo-kadrowego na realizowanie nowych zadań na poziomie krajowym. Tworzenie ram prawnych jest ważnym elementem poprawy skuteczności systemu, jednak bez przygotowania odpowiedniego zaplecza do ich egzekwowania, nie spełni swojej roli.